

Examenul național de bacalaureat 2021
Proba E. d)
Filosofie

Testul 12

Profilul umanist din filiera teoretică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Scrieți pe foaia de examen litera corespunzătoare răspunsului corect, pentru fiecare dintre situațiile de mai jos. Este corectă o singură variantă de răspuns.

1. Potrivit lui L. Blaga, *sensul vieții* constă în:
 - a. instinctul de conservare
 - b. destinul creator
 - c. echilibrul securității
 - d. rațiunea practică
2. Atât hedonismul, cât și eudaimonismul sunt etici:
 - a. deontologice
 - b. teleologice
 - c. aplicate
 - d. teologice
3. O problemă specifică eticii aplicate are caracter:
 - a. controversat
 - b. de principiu
 - c. etern
 - d. de certitudine
4. Libertatea negativă presupune:
 - a. intervenția tendențioasă a statului
 - b. inexistența statului
 - c. restrângerea intervenției statului la nivel minim
 - d. intervenția sporită a statului
5. Filosoful J. P. Sartre asociază libertatea cu:
 - a. puterea
 - b. profitul
 - c. responsabilitatea
 - d. legea
6. Binele și răul sunt categoriile fundamentale ale filosofiei:
 - a. politice sau ale teoriilor politice
 - b. morale
 - c. critice sau ale criticismului
 - d. analitice
7. Pentru stabilirea adevărului unei opinii pe baza criteriului utilității este necesară:
 - a. aplicarea opiniei în practică
 - b. analizarea opiniei
 - c. confruntarea opiniei cu un sistem de alte opinii
 - d. negarea opiniei

8. Conform lui Imm. Kant, într-o judecată sintetică, predicatul:
- explicită subiectul
 - rămâne neatribuit subiectului
 - descompune subiectul
 - îmbogățește subiectul
9. Etica deontologică recunoaște valoarea morală a unei acțiuni dacă:
- este realizată din instinct
 - este săvârșită din datorie
 - are ca scop fericirea
 - se dovedește productivă
10. Concepția etică a lui Aristotel este una eudaimonistă, în care binele specific uman:
- trebuie să se opună acțiunilor făcute din înclinație
 - presupune a vrea, a face și a avea
 - trebuie să se opună acțiunilor făcute din datorie
 - presupune activitatea sufletului în acord cu virtutea

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

A. În coloana din stânga sunt enumerate concepte și teorii specifice filosofiei politice, iar în coloana din dreapta sunt numerotate enunțuri adevărate referitoare la acestea. Scrieți pe foaia de examen asocierile corecte dintre fiecare literă din coloana din stânga și cifra corespunzătoare din coloana din dreapta.

a. Anarhismul	1. Îl are ca principal reprezentant pe K. Marx.
b. Societatea deschisă	2. Termenul înseamnă, din punct de vedere etimologic, <i>puterea poporului</i> .
c. Etatismul	3. Valoarea prin care ceva sau cineva este recunoscut și acceptat ca fiind corect și potrivit
d. Legitimitatea	4. Teoria care consideră că societatea poate fi și trebuie organizată fără autoritatea coercitivă a statului.
	5. Este un concept utilizat de către filosoful K. R. Popper, ce apare în titlul unei lucrări a acestuia.

16 puncte

B. Argumentați, în aproximativ zece rânduri, în favoarea sau împotriva afirmației potrivit căreia *când nu avem suficiente motive să întemeiem o opinie, ea reprezintă eroare*. **8 puncte**

C. Construiți un exemplu prin care să evidențiați rolul/importanța opiniei conform căreia *cunoașterea se poate realiza mediat, prin intermediul gândirii*. **6 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

A. Citiți, cu atenție, textul de mai jos:

Dar ce sunt prin urmare? Un lucru ce cugetă. Ce este acesta? Unul ce se îndoiește, înțelege, afirmă, neagă, voiește, nu voiește, totdeodată imaginează și simte. (...) Nu sunt eu însumi care mă îndoiesc aproape de toate, care înțelege ceva, care afirm că doar acest lucru este adevărat, tăgăduiesc pe celelalte, doresc să știu mai multe, nu vreau să fiu înșelat, imaginez multe lucruri, chiar fără voie, observ de asemenea multe ca și cum mi-ar veni pe calea simțurilor? (...).

(R. Descartes, *Meditații metafizice*)

Răspundeți următoarelor cerințe:

- Menționați, pe baza textului dat, două caracteristici ale naturii umane. **4 puncte**
 - Evidențiați, în aproximativ o jumătate de pagină, o corelație existentă între termenii *natură umană* și *cugetare*, utilizând termenii menționați în sens filosofic. **10 puncte**
 - Formulați un punct de vedere personal referitor la actualitatea perspectivei filosofice prezentată în textul dat. **6 puncte**
- B. Într-o societate democratică, indivizii care participă la o practică, în baza drepturilor și obligațiilor pe care le dețin, trebuie să acționeze corect.
- Menționați trei sensuri ale conceptului de dreptate. **6 puncte**
 - Ilustrați, printr-un exemplu concret, relația existentă între *dreptate* și *constrângere*, din perspectivă socială. **4 puncte**